

D.E.U. br. 20/008

HRVATSKI SABOR
Odbor za poljoprivredu

Klasa: 022-03/20-03/40
Urbroj: 6521-16-20-0
Zagreb, 15. listopada 2020.

ODBORU ZA EUROPSKE POSLOVE

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. – vraćanje prirode u naš život, COM (2020) 380

Odbor za poljoprivredu Hrvatskoga sabora razmotrio je na 4. sjednici održanoj 15. listopada 2020. godine Stajalište Republike Hrvatske o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. – vraćanje prirode u naš život, koje je predsjednici Odbora za poljoprivredu sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljedio predsjednik Odbora za europske poslove Hrvatskoga sabora, aktom od 2. listopada 2020. godine.

Predmetno Stajalište Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila je Zaključkom Klasa:022-03/20-07254, Urbroj:50301-21/32-20-2 na sjednici održanoj 28. rujna 2020. godine.

Uvodno je predstavnik predlagatelja Stajališta istaknuo kako se Strategijom predlaže određivanje obvezujućih ciljeva za obnovu degradiranih ekosustava, poboljšanje stanja očuvanosti zaštićenih staništa i vrsta u EU-u, povratak oprašivača na poljoprivredna zemljišta, smanjenje onečišćenja, povećanje broja zelenih površina u gradovima, poboljšanje zdravlja europskih šuma te poticanje ekološke poljoprivrede i drugih poljoprivrednih praksi koje pogoduju bioraznolikosti. Očekuje se smanjenje rizika i uporabe kemijskih pesticida za 50 % i uporabe gnojiva za barem 20 %. Također se očekuje da najmanje 10 % poljoprivrednih površina sadrži obilježja krajobraza velike raznolikosti, a da najmanje 25 % poljoprivrednog zemljišta bude pod ekološkom proizvodnjom. Potrebno je smanjiti trend opadanja genetske raznolikosti, među ostalim olakšavanjem korištenja tradicionalnih kultura i pasmina. Predlažu se konkretni koraci kako bi se bioraznolikost Europe počela oporavljati do 2030. godine, uključujući pravnu zaštitu najmanje 30% europskog kopna i 30% mora i djelotvorno upravljanje zaštićenim područjima. RH načelno podržava ciljeve kojima se dodatno doprinosi i šumarskoj i klimatskoj politici. EU mora poboljšati kvalitetu i otpornost svojih šuma, kako bi se to postiglo, Komisija će stoga 2021. predložiti posebnu strategiju EU-a za šume, u skladu s našim širim ambicijama za bioraznolikost i klimatsku neutralnost. Ona će uključivati i plan djelovanja za sadnju najmanje 3 milijarde novih stabala u EU-u do 2030., a Republika Hrvatska je stava da se sadnja treba obaviti u gradskim i prigradskim područjima. Radi obnove slatkovodnih ekosustava i prirodnih funkcija rijeka kako bi se postigli ciljevi iz

Okvirne direktive o vodama uklonit će se suvišne prepreke i obnoviti poplavna područja i močvare kako bi se do 2030. najmanje 25 000 km rijeka ponovno pretvorilo u rijeke slobodnog toka. Predlagatelj je istaknuo i važnost promicanja održivog ribarstva. Dodana vrijednost ove Komunikacije su ciljevi usmjereni na druge sektore koji se planiraju u dokumentima za novo programsko razdoblje.

Članovi Odbora dali su potporu predloženim aktivnostima očuvanja bioraznolikosti, no upozorili su na gospodarske probleme, kao i probleme funkcionalnosti plovnog puta rijeke Drave koji proizlaze iz nemogućnosti eksploatacije mineralnih sirovina zbog zaštite ovog područja u okviru Nature 2000. Spomenut je i problem na području Kopačkog Rita koji također nastaje zbog zaštite u okviru Nature 2000, a ima direktan utjecaj na stanovništvo i turističku djelatnost. Govorilo se i o izloženosti degradaciji poljoprivrednog zemljišta koje ima direktan utjecaj na promjene u staništima, a prouzročen je izostankom stočarske proizvodnje i privođenjem kulturi površina koje po svojoj prirodi nisu poljoprivredne (močvare, trstici). Upozoreno je i na problem ograđivanja velikih poljoprivrednih površina sa svrhom zaštite od divljači, a što dovodi do promjene i premještanja prirodnih staništa, seljenja divljači na zemljište malih poljoprivrednika koji potom broje ogromne štete, ali i na problem nestajanja cvjetnih traka i vjetrobranih pojaseva. Izražen je stav kako je Republika Hrvatska preuzela europske zakonske okvire, no u praksi prevladavaju monokulture i izostale su mjere zaštite tala i staništa. Vezano uz zabrinutost Ministarstva poljoprivrede u odnosu na ograničenja u korištenju pesticida i gnojiva i povećanje udjela ekološke poljoprivredne proizvodnje i stav Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja kojim se daje podrška predloženim ograničenjima, postavljen je upit o usklađenosti stajališta između resornih ministarstava, a vezano uz postavljene ambicije i mogućnosti njihova ispunjenja. Izraženo je i stajalište kako bi ovakav smjer Strategije razvoja bioraznolikosti mogao biti dobar put za jačanje položaja poljoprivrednika i poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj, no da je potrebna suradnja resora. U Stajalištu se govori i o izradi budućih nacionalnih prostornih planova morskog područja (epikontinentalni pojas i ZERP), koje države članice moraju izraditi do 2021. godine i u koje se trebaju uključiti svi relevantni sektori, kako bi se s okolišnog aspekta sagledale sve interakcije prilikom namjene i načina korištenja morskog područja pa je zastupnike zanimalo jesu li pripreme izrade ovog dokumenta već započele i u kojoj su fazi izrade.

Predstavnik predlagatelja istaknuo je kako je svjestan da se pred poljoprivrednu proizvodnju stavljaju veliki izazovi, naglasivši kako je ovo Stajalište Vlade Republike Hrvatske i kako će se međuresorne konzultacije nastaviti, iako postoje određeni prijepori. Uz navedeno potrebno je pronaći rješenje kojim bi se obeštetili tj. nagradili poljoprivrednici za prijelaz na održivije načine poljoprivredne proizvodnje, kao što je to npr. ekološka poljoprivredna proizvodnja. Sve horizontalne politike potrebno je povezati, a prema tom cilju usmjeren je Nacrt nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. Eksploatacija mineralnih sirovina biti će omogućena na onim vodotocima na kojima ne postoji mogućnost degradacije određenih vrsta staništa. Isto tako, za djelovanje na područjima Natura 2000, temeljem stručne procjene potrebno je provesti postupak ocjene prihvatljivosti. Ovi zahvati su za sada u Republici Hrvatskoj odobravani temeljem stručne procjene, a krajnja aktivnost može biti i pozivanje na prevladavajući javni interes uz obvezu obeštećenja. Za probleme Kopačkog Rita, predlagateljica je podsjetila na mogućnost provođenja metoda i načina zaštite koji nisu štetni za biljni i životinjski svijet. Bioraznolikost je ključ rješenja klimatskih promjena, a ekološka poljoprivreda i pametna sela put su kao očuvanju bioraznolikosti. Prirodna staništa treba održavati, pa kada nema ljudi, nestaju i vrijedna staništa, zato je svaki povratak ljudi, dobitak za prirodu i biološku raznolikost.

Odbor za poljoprivredu je sukladno članku 154. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora jednoglasno (7 glasova „za“) utvrdio sljedeće

MIŠLJENJE

Odbor za poljoprivredu podržava Stajalište Republike Hrvatske o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. – vraćanje prirode u naš život i poziva predlagateljicu da u daljnjim raspravama i stavovima koje zastupa u obzir uzme izražena mišljenja članova Odbora za poljoprivredu.

Za izvjestiteljicu na sjednici Odbora za europske poslove određena je Marijana Petir, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Marijana Petir

